

The teacher's metanakill system as the basis of his readiness for changes

Alla Kolomiets, Olesia Zhovnych

Vinnitsia Mykhailo Kotsyubynsky State Pedagogical University, Vinnitsia, Ukraine

Alla Kolomiets <https://orcid.org/0000-0003-0536-0147>

Doctor of pedagogical sciences, professor

*Corresponding author's email: alla.kolomiets@vspu.edu.ua

Olesia Zhovnych <https://orcid.org/0000-0001-6430-7341>

Ph. D. in Pedagogy, associate professor

*Corresponding author's email: zhole@ukr.net

© The Author(s), 2024. This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License(CC BY 4.0)

Abstract

Rapid changes in the modern world require special skills from specialists. These meta-skills should ensure the ability to adapt and succeed in difficult life conditions. Authors prove the need to develop a system of relevant metaskills in future teachers. Using the example of awareness and integral thinking, the authors demonstrate the relationship between all metaskills and suggest using the term "system" in their definition. It is proposed to develop special methodical techniques for the formation of a system of metaskills in future teachers.

Keywords: adaptability, soft skills, metaskills system, meta skills.

Система метанавичок учителя як основа його готовності до змін

Алла Коломієць, Олеся Жовнич

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Вінниця,
Україна

Алла Миколаївна Коломієць <https://orcid.org/0000-0003-0536-0147>

Доктор педагогічних наук, професор

Е-mail автора для листування: alla.kolomiets@vspu.edu.ua

Олеся Володимирівна Жовнич <https://orcid.org/0000-0001-6430-7341>

Кандидат педагогічних наук, доцент

Е-mail автора для листування: zhole@ukr.net

© Автор(и), 2024. Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) License

Анотація

Швидкі й постійні зміни сучасного світу потребують від фахівців особливих навичок. Ці метанавички мають забезпечити здатність до адаптації та успіху в мінливому світі та складних умовах життєдіяльності. Автори доводять необхідність розвитку в майбутніх педагогів таких метанавичок: усвідомленість, емпатія, неупередженість, гнучкість, креативність, інтегральне мислення, критичне мислення, толерантність, проактивність, емоційний інтелект. На прикладі усвідомленості та інтегрального мислення автори демонструють взаємозв'язок між усіма метанавичками і пропонують у їх визначенні вживати термін «система». Для формування в майбутніх учителів системи метанавичок запропоновано розробити спеціальні методичні прийоми, в основі яких буде розв'язування професійних завдань підвищеної складності, які ще не мають готових рішень.

Ключові слова: адаптивність, гнучкі навички, система метанавичок, педагог, meta skills, soft skills.

Сучасний світ змінюється настільки швидко, що людям усе важче досягати в ньому успіху без здатності до адаптації та постійного саморозвитку. Тому роботодавці надають перевагу тим працівникам, які готові до самонавчання, самовдосконалення, володіють набором не лише твердих професійних навичок (hard skills), а й мають розвинені гнучкі навички (soft skills) і не бояться кардинальних трансформацій та інновацій у різних сферах людської життєдіяльності [3].

Науковці з різних країн світу також звертають увагу на необхідність розвитку soft skills у майбутніх фахівців, наявність яких забезпечує людині успішну життєдіяльність [5; 6]. Досить важливими soft skills, як показали наші дослідження, є і для діяльності педагога, і для учнів ще з молодшого шкільного віку [1].

Останнім часом увагу науковців привернула проблема розвитку в майбутніх фахівців метанавичок (metaskills), які є підґрунтям формування та розвитку усіх інших навичок (усвідомленість, емпатія, неупередженість, гнучкість, креативність, інтегральне мислення, критичне мислення, толерантність, проактивність, емоційний інтелект) [3]. Проте більшість проаналізованих нами публікацій стосуються метанавичок економістів, управлінців з різних сфер [7; 8]. Статті, в яких зацентровано увагу на метанавичках педагогів, лише починають появлятися в українському науковому дискурсі [4].

Нашу увагу привернула стаття Т. Рудюк, у якій українська дослідниця пропонує : «оцінювати та апробувати можливі інновації задля перспектив формування необхідних метанавичок» в майбутніх учителів-філологів [4, с.172]. Проте наші спостереження за особливостями організації освітнього процесу в сучасних швидкозмінних і складних умовах показали, що такі метанавички, як усвідомленість, емпатія, неупередженість, гнучкість, креативність, інтегральне мислення, критичне мислення, толерантність, проактивність, емоційний інтелект та ін. дуже важливі для всіх педагогів [2].

Пояснимо це на прикладі такої навички, як усвідомленість та інтегральне мислення. Усвідомленість – це здатність розуміти себе (свої слабкі та сильні сторони, свої думки та емоції, свої прагнення та цілі, свою відповідальність за прийняті рішення), інших (вчинки учнів,

позицію батьків, думки колег), соціум (соціальні, політичні, економічні, технологічні проблеми та інновації), явища навколишнього світу (взаємозв'язки в природі, вплив на неї діяльності людини) та багато іншого.

Інтегральне мислення – здатність розв'язувати комплексні проблеми, застосовуючи знання з різних галузей і свої сильні сторони з урахуванням зовнішніх обставин та передбачаючи можливі наслідки.

Висновок. Очевидно, що всі ці здатності тісно пов'язані з усіма іншими вказаними нами метанавичками. Тому не виникає сумніву в тому, що лише вчитель, який володіє системою розвинених метанавичок, буде успішним сам і зможе виховати успішних учнів.

До напрямів подальших досліджень відносимо вироблення методичних прийомів формування та неперервного розвитку в учнів системи метанавичок, що допоможуть їм не лише пристосуватися до змінних вимог сучасного світу, а й бути успішними в ньому. Для формування в майбутніх учителів системи метанавичок пропонуємо використовувати розв'язування професійних завдань підвищеної складності, які ще не мають готових рішень.

Література:

1. Казьмірчук Н. С., Жовнич О. В., Стахова І. А. Театр природи як засіб формування soft skills в учнів початкових класів. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*. Серія: Педагогіка і психологія., 2020. С. 23-30.
2. Коломієць А. М., Жовнич О. В., Коломієць Д. І., Івашкевич Є. М. Актуалізація навичок педагога, що необхідні для організації освітнього процесу в умовах надзвичайних ситуацій. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2022. Вип. 65. С. 147-155.
3. Лещенко О. Метанавички XXI століття: без чого зараз не вижити. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/experts/yak-rozvinuti-navichki-bez-yakih-ne-vizhiti-ubiznesiporadi-psihologa-ostanni-novini-50206957.html>
4. Рудюк Т. До проблеми формування метанавичок майбутніх учителів-філологів. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка*. 2023. Том 177. № 21. С.172-175.
5. Chamorro- Premuzic T., Arteché A., Bremner A., Greven C., Furnham A. Soft skills in higher education: importance and improvement ratings as a function of individual differences and academic performance. *Educational Psychology*. 2010, Vol. 30 Issue 2, p.221-241.
6. Ediger M. Soft skills and the science curriculum. *Education*. 2017, Vol. 137. Issue 3, p.281-282.
7. Razzetti G., 2018. The Meta Skills You Need to Thrive in the 21st Century. Retrieved from: <https://liberationist.org/themetaskills-you-need-to-thrive-in-the-21st-century/>
8. Stephen K., Miir L., Hall, H., 2020. Towards a definition of metaskills. In: Proceedings of ISIC, the Information Behaviour Conference. Pretoria, South Africa. Retrieved from: <http://InformationR.net/ir/25-4/isic2020/isic2010.html>